

NY VEILEDER FRA EU KOMMISJONEN: ADGANGEN TIL Å VEKTLEGGE SOSIALE HENSYN VED OFFENTLIGE INNKJØP

Kjetil Haare Johansen

T 97 75 56 11

kjetil.johansen@dlapiper.com

Marie Skarstad

T 41 91 65 52

marie.skarstad@dlapiper.com

For å synliggjøre de potensielle fordelene ved å trekke inn sosiale hensyn ved offentlige innkjøp, har EU Kommisjonen utarbeidet en ny veileder om hvordan disse kan trekkes inn i anskaffelsesprosessen. Denne vil også være relevant i Norge, da vårt regelverk bygger på EU-regelverket. Vektlegging av CSR-arbeid (corporate social responsibility), arbeidstakerrettigheter, likestilling, sosial inkludering og integrering, etisk handel og menneskerettigheter er noen av temaene som omtales i veilederen. Likevel, det er ikke alle sosiale hensyn som kan vektlegges, ei heller kan de vektlegges i alle faser av anskaffelsesprosessen.

UTGANGSPUNKTER

Den nye veilederen fra EU Kommisjonen gir en praktisk gjennomgang av når og hvordan det offentlige innkjøpsorgan kan ta sosiale hensyn innenfor det eksisterende EU-regelverket. Ved å øke det offentliges bevissthet om, og forståelse av, de potensielle fordelene ved samfunnsansvarlige offentlige anskaffelser vil det offentlige, som en stor innkjøper i markedet, bidra til å øke næringslivets incentiver til å utvikle en samfunnsansvarlig forretningsvirksomhet. På den annen side må innkjøpsorganet også ta hensyn til at for strenge krav på dette området kan få ekskluderende virkninger for små og mellomstore bedrifter. Dette vil igjen kunne stride mot anskaffelsesregelverket og EØS-retten for øvrig.

Det er naturligvis en grense for hvilke sosiale hensyn som kan tas i betraktning ved en anskaffelse; de må ha en tilknytning til kontraktsgjenstanden og være proporsjonale i forhold til kontraktsvilkårene. Samtidig må også prinsippene om kvalitet for pengene og lik adgang for alle EU-leverandører overholdes. Dette er grunnleggende EØS-rettslige prinsipper.

Videre er det ikke alle sosiale hensyn som kan vektlegges til enhver *tid* i prosessen. Under utformingen av konkurransegrunnlaget er det viktig at kvalifikasjonskravene kun angir tekniske spesifikasjoner knyttet til kontraktsgjenstanden og ikke stiller krav om for eksempel ansatte fra særskilte grupper. Veilederen gir som eksempel at vurderinger i forbindelse med arbeidsvilkår ikke kvalifiserer til en teknisk spesifikasjon eller som et tildelingskriterium, men er mer naturlig å ta inn i egne kontraktsklausuler som alle leverandører må binde seg til før tildeling. På den annen side vil tilgjengelighet for personer med særskilte behov kunne være et teknisk krav som kan oppstilles som kvalifikasjonskrav.

Det er en rekke forpliktelser etter EØS-avtalen som danner rammen for forskriften om offentlige anskaffelser og vårt regelverk er avledet av og bygger på EU-regelverket. Den nye veilederen fra EU Kommisjonen er derfor relevant også i Norge. Veilederen må sees som et uttrykk for en trend; at offentlige innkjøpsorganer stadig får flere og mer komplekse hensyn å ta i en anskaffelsesprosess, noe som raskt kan lede til ennå flere feil og dårlig

håndterte innkjøpsprosesser enn det vi ser i dag. Med flere feil og dårlige prosesser øker også kompleksiteten for anbyderne ved utarbeidelsen av deres tilbud. Spørsmålet om hvilke hensyn som kan vektlegges, og når, vil bero på den enkelte anskaffelse og det er viktig at begge sider av bordet er klar over de ulike fasene av prosessen og hva de til enhver tid tillater.

www.dlapiper.com/no/norway